

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Iz proračunske razprave v zbornici poslancev na današnji dan

Govor državnega poslanca Spindlerja v zbornici poslancev dne 11. marca 1903.

Proti privilegiju nemškega jezika v zbornici.

Visoka zbornica! V tej razpravi se ne bom bavil z velikimi vprašanji, ki se razpravljajo v tej zbornici; jedne opazke pa glede državnega, oziroma posredovalnega jezika ne morem priti priti nasproti tovarišu profesorju Romanzuku (Malorusu), da mora biti namreč vsakemu členu te visoke zbornice dovoljeno izražati se v svojem jeziku (Pritrjevanje), in bodi tudi, da ga morejo umeti le s pomočjo tolmačev. Ako naj ne bo dovoljeno tu govoriti v materinem jeziku, potem pa nespadamos skupaj v en parlament.

Razmere v Primorju.

Naloga mi je, da govorim o razmerah v Primorju. V govorih, interpelacijah in predlogih se je že toliko govorilo o tem, da bi morale biti te razmere znane slehernemu členu te visoke zbornice in izlasti tudi visoki vladi. Žal pa, da smo se mogli prepričati nedavno temu, da pri členih visoke vlade ni temu tako. Jako kričeče nam je to dokazal njegova ekscelence gospoda ministerskega predsednika, ko je dne 27. m. m. odgovarjal na eno naših interpelacij. Mi smo želeli, da bi se bila takoj otvorila debata o tem odgovoru, dotični predlog pa je bil odklonjen. Mi smo takoj sestavili nujen predlog, da se stvar pojasnja, ali smo odstopili od predložitve istega z ozirom na tedaj predstojajoče in sedaj že zapričete debate. Mi smo želeli in želimo prinesiti jasnosti v te razmere in sicer z ozirom na tozadevno interpelacijo in na tozadevni odgovor njegove ekscelence gospoda ministerskega predsednika. Da bo stvar jasnejša, si dovoljujem z dovoljenjem gospoda predsednika predložiti toliko obe točki vprašanja, kolikor tudi odgovor na isti. Obe ti točki vprašanja od dne 21. novembra 1902 se glasiti (čita):

I. Ali temelji na resnici vest v tržaškem listu »Edinost« o nekem tajnem dogovoru z Italijo na škodo Hrvatov in Slovencev, bivajočih na obrežjih morja Adrijskega?

II. Če ne temelji, kako more njegova ekscelence opravičiti vso dosedanjo, proti Hrvatom in Slovencev naperjeno vladno politiko v južnih pokrajinah monarhije, in je li je

njegova ekscelence pri volji, da bo odslej to politiko uravnaval strogo po načelih pravičnosti in enakopravnosti?

Vest o tajni klavzuli.

Takoj sem si bil preskrbel vladno »Wiener Zeitung«. Tu se je odgovor na prvo točko glasil tako, da je njegova ekscelence g. ministerski predsednik vest o tajni klavzuli pošiljal v kraljestvo pravljice.

Stvar o tej tajni klavzuli da je torej pravljica.

Vladna politika v Primorju.

Glede družega vprašanja je odločno zavrnil očitjanje, da je politika vlade v Primorju naperjena proti Slovanom. Njemu da je neprestana skrb, da organi njegove vlade v narodnostnem boju, ki, žal, vihra, obravnajo popolno nevtralnost, in da obračajo jednako skrb in jednako dobrohotnost pripadnikom obeh plemen.

Njemu da ni znan ničesar, kar bi opravičevalo domnevanje, da se v Primorju ne drže te črte, ki jo je določil on. Tudi ni bilo zanj nikakega povoda za poizvedovanje v tem pogledu (Čajte!), ker so interpelantje predložili le splošno trditve, niso pa podali nikakih pozitivnih podrobnosti.

Bilo je, gospoda moja, potrebno, da sem prečital to, ker je v interpelaciji tudi nekaj, čemur se v odgovoru popolnoma oporeka. Potrebno je torej, da posežemo v to in da se uverimo, kdo ima prav, kdo govori resnico, ali interpelantje, ali vlada na usta njegove ekscelence gospoda ministerskega predsednika?

(Pride še.)

Javni shod

političnega društva »Edinost« v Rocolu dne 15. marca 1903.

Kmalu po 4. uri je predsednik profesor Matko Mandić otvoril zborovanje daljšim nagovorom, v katerem je izvajal, da se gotovo nikdo od volilcev ne kesa, da je pred tremi leti slušal nasvet pol. društva »Edinost« in je oddal svoj glas za uglednega, značajnega in požrtvovalnega moža. Prvo dejanje volilnega gibanja — reklamacijsko postopanje — je že za nami, sedaj pa smo v drugem dejstvu — v dobi dela, agitacije. Na delo torej, da zmagamo v vseh šestih okrajih okolice, in izlasti, da zopet častno zmagamo v tem drugem okraju.

Prvi se je oglašil za besedo g. Maks Cotič, a ne morda (kakor je povdarjal) v

odšel — naravnost v Dragance, kjer je tudi ostal za vedno. Iz početka so se srčili eni in drugi stariši, a vsa družba se je nekako odvrnila od Higin. Tako eleganten, pa odličen mladenč pa si jemlje kar prvo gosko z dežele in to hkratu — ne da bi kaj izbiral. Albanič ni »v medu elasti prvih dni« niti pazil na vse to, niti mu ni bila navada, da bi si glavo ubijal radi tega. Sledajoči ga je tudi nekako veselilo, ker je izvel takov »štikel«. Pozneje pak je hotel dokazati, da tudi kraj žene brez dote more on lepo in gosposki živeti. Z očetom se je bil dogovoril, da mu popolnoma preda premoženje in uredil si je potem čim bolj velikaško. Pri njem je bilo sedaj najlepših ekipaž, livriranih slug, gostije so bile — živilo se je prekrasno. Tudi ni bilo težko to sedaj. Seveda se je moral čisto in čisto zatekati k raznim Dimitriasm, Nikolajevičem, Delipolisom — kakor so se že imenovali vsi Grki-trgovci, tedanji glavni denarni ljudje v Zagrebu. Ali na vse zadnje, življenje je bilo v ceno, kmet je moral delati in obdelovati gosposko polje, in poleg vse potratnosti in vseh dolgov Albanič še ni slutil propada, katerega robu se je primikal. Še le ko je nehala tlaka, odkrila se je Albaniču vsa beda, ki ga je zajela z neizprosno silo. Glavnico, ki jo je bil dobil za odkup

lastnosti odbora političnega društva »Edinost« (ker to ni) in tudi ne v imenu narodne stranke; ampak le kakor prebivalec in volilec v tem drugem okraju. Govornik je črtal paralelo med delovanjem nekdanjega zastopnika tega okraja, gospoda Mauronerja, in delovanjem dosedanjega zastopnika, dra. Rybářa. Mauroner ni ničesar storil za ta okraj, gosp. dr. Rybář pa se je mnogo trudil in tudi marsikaj dosegel. Izlasti pa ob vprašanju, ki obeta Rocolu lepo bodočnost, ob vprašanju železniške postaje. Pa tudi ko bi ne bil dr. Rybář nič več storil nego Mauroner, moremo biti zadovoljni, da smo volili prvega, ker imamo vsaj to zadostanje, da nas zastopa naš človek. Na tem pa, da Mauroner ni čisto nič storil za ta okraj, ni kriva morda le nesposobnost, ali neumevanje zastopniških dolžnosti, ampak je odločilen drug vzrok, ki je ta, da je Mauroner člen vladajoče stranke, katere program je že tak, da sili pristaše na sovražstvo proti okolici. Oni hočejo, da se okolici umaknejo in napravijo prostor drugim italijanskim življem. Čim pa imajo ta cilj, morajo le želeči, da naše ljudstvo propada gospodarski in da se ne povzdiga duševno. Naravno torej, in v zmislu programa vladajoče stranke je, ako ni Mauroner nič storil za ta okraj.

Na gospodarskem polju niso gospoda nič storili, a duševno je mnogoštevilno prebivalstvo Rocola popolnoma zanemarjeno. Za gradajo toli potrebne cerkve ne dajo podpore, ker se boje, da bi se v cerkvi govorilo v jeziku tega ljudstva, a vnebovpijoče je, da zaves Rocolniniti enega šolskega razreda! Camorra hoče, da gospodarski postanete reveži, v duševnem pogledu pa — neumni! To je njen program. Ia ker sleheri, ki priseza na ta program, nima in ne more imeti sreča za naše okoličansko ljudstvo, v tem je vzrok, da Mauroner ni nič storil in da ne bi storil za okraj ničesar nikdo drugi, ki je pristaš vladajoče stranke. Zato nam ne kaže družega, nego da volimo svoje ljudi, ljudi, ki imajo sree za nas, da se zbiramo okolo svoje zastave, da jej ostajamo zvesti tudi v najhujem boju. Še bo treba hudih bojev in žrtev, ali če bomo zvesti bojovníki, če bomo vstrajali, pridemo do zmage pod svojo zastavo. Dokaz pa, da hočemo ostati zvesti, podajmo tudi na predstojajočih volitvah, dokaz zvestobe, in odajmo svoje glasove možu, ki nam ga priporoče oni, ki imajo — sree in razum za nas.

Drugi govornik, g. dr. E. Slavik, je

tlake, moral je skoro vso prepustiti upnikom, a ono malo, kar je ostalo, hitro je kakor pesek izpolzelo iz roke pod prstih. Albanič namreč niso spremenili svojega dosedanjega gosposkega življenja — če tudi ni bilo več kmetov. A poleg tega so doraščali otroci — in s tem so naraščali stroški — in tako je moral Albanič delati dolg za dolgom.

V zakonu je bil — kakor se pravi — srečen. Vsake malenkosti nista jemala tragično ni on, ni žena — pa sta izhajala. Slednjič — Kristina je bila jako lepa ženica; bila je tudi dobra, poštena, čestita soproga in mati, a da je tu pa tam nagibala k strastnemu temperamentu in ni imela preveč soli v glavi — to ni motilo Higin, pametnega človeka. Rodila mu je deset otrok, no, le pet njih je doseglo odrasčeno dobo, od katerih so sedaj živeli še štirje. Ko je pred nekoliko leti, kmalo po Blanšini smrti, naglo umrla na veliko žalost Higinovo, ni bilo razun Vere nobeno dete ob njeni smrtni postelji. Zadržne besede, ki so se že zgubljale v zamirajočem vzdihu, so klicale strastno ljubljenega sina Danijela in hčer Otilijo.

Že na pol zastekleni očesi sti se neprestano upirali v vrata, da-li ne pride oboje. No, ni bilo ne Danijela, ne Otilije. On je v isti čas dobi v vaški krčmi na cesti pijanče-

volitev primerjal vojni in je dejal, da kakor se za vojno vrše priprave, tako se vrše tudi priprave za volitve. Kakor je vsakomur, ki je za to sposoben, dolžnost, da gre v vojno, tako je tudi vsakemu volilecu dolžnost udeleževati se volilnih bojev, na katerih tudi branimo domovino, kakor v vojni. Tudi naša okolica je v nevarnosti, ker tisti, ki sedaj gospodujejo v naši občini, so nasprotni okolici in vsled tega moramo isto braniti na volitvah. Govornik je na to opozarjal na irredentistične tendencije sedanje vladajoče stranke in je dejal, da je ta stranka tako zamaknjena v veliki »škorenj« (Italijo), da ne vidi nič za seboj; za to treba, da je v zbornici tudi mož, ki opozarjajo gospoda, da imajo nekaj tudi za hrbtno in da morajo skrbeti za to. Na okolico se spominjajo gospoda le tedaj, kadar jej hočejo škodovati! Tako zidajo v okolici drage palače za nepotrebne in za naš narod celo škodljive otroške vrtee, v katerih se tržejo otroci iz naročij slovenskih mater ter se odgajajo v izdajalce in sovražnike svojega naroda. Raje naj bi gradili otroške vrtee po nekaterih delih mesta za svojo neverjetno zanemarjeno laško mladino, ki ni nikjer tako pokvarjena, kakor v Trstu. Oni mislijo le na to, kako bi okolici in tudi tržaškim Slovincem škodovali. Tako so po nepotrebem in za drag denar kupili nekdanji »Monte verde« le zato, ker so imela priti tjakaj slovenska društva. Oni trošijo za vzdrževanje laških srednjih šol, glede katerih se je že večkrat država ponudila, da jih vsprejme v svojo oskrb. V svojem slepem sovražtvu do Slovanov in v navdušenju do matere Italije zapostavljajo sedanji mogočnejši na magistratu celo domačine Italijane nasproti privandranecem iz Italije. Govornik je dokazal na podlagi zadnjega ljudskega štetja, da je v naši občini že vsaka šesta oseba italijanski podanik. Če pojde tako naprej, bodo tu kmalo sami italijanski podaniki, domačini pa bodo izpodrinjeni. Mi moramo pokazati, da tako postopanje obojamo in to storimo le tedaj, ako izvoli vsa okolica slovenske zastopnike v mestni svet! Ako bi mi volili Italijane, bi pokazali s tem, da odobrujemo to politiko, da odobrujemo izpodrinjanje domačinov in uvažanje laških podanikov. Na to je govornik povdarjal, kako so bili naši predniki ponosni na svojo narodnost in kako so jih tedaj mestni Italijani spoštovali. Mi smo lahko ponosni na svojo narodnost, ker če tudi smo tukaj v manjšini, smo Slovani v tej državi vendar v veliki večini, ne samo nasproti neznanemu številu Italijanov, marveč tudi nasproti vsem drugim narodom

val s kmeti, a hči Otilija se ni mogla odločiti, da bi bila zapustila mesto, v katerem je že več let životarila bomo in bedno. In vendar je njiju mati skoro vso svojo materinsko ljubezen izkazovala njima in je svoje imetje žrtvovala za njiju, pa je tudi od očetovega imetja pritrgovala sebi, mežu in drugim otrokom, samo da se je njenemu milemu Dančku in dragi Oti izpolnila vsaka želja. V tej silni materinski ljubezni svoji je znala opravičevati, zakaj ni Danijel dovršil nikakih šol, zakaj da je že kakor mladič na vse strani delal velike dolgove in zakaj da se je udal pijači, pa živel brez vsakega dela in poklica, potikaje se od sela do sela. Slednjič ga ni več držalo v hiši starišev, in preselil se je k neki stari zapuščenim kmetici, da bo »svoj gospodar«; v resnici pa je živel bolj od batin svoje izvoljenke, nego od kruha. Zastonj sta ga zaklinjala oče in mati, naj se povrne; on ju ni poslušal, in ostajal je dalje pri svoji kmetici, in to tem bolj, ker je mej tem našel divno sredstvo, da tudi zadnji krajcar izveče iz očeta — grozil je namreč očetu, da se oženi s kmetico, če mu oče ne da zahtevane svote.

(Pride še.)

PODLISTEK.

59

Na rojstni zemlji.

Spisal Keaver-Sándor-Gjalski; prevel M. C.

XX.

No, Gino sam je porušil vse te načrte materine. Bil je nekoč na deželi na lovu — v Turopolju. Tu je našel prekrasno deklico malega, precej siromašnega plemiča. »Došel je — videl in zaljubil se«. Kakor da je znorel ali kakor da je sam nečisti prisedil stvar! Tudi deklica — mala Kristina Poletičeva — se je zaljubila v krasnega mladeniča. Vse bi bilo torej dobro, ali deklica je bila že zaročena — a zaročena z enim najbogatejših vlastelinov v Posavini — seveda je bil že star. No, ta starost ni mogla pripraviti njenih starišev, da bi vlastelinu odrekli, kakor sta prosila Gino in Kristina. Niso koristile solze, prošnje in grožnje — ali nič ni koristilo. Vlastelin je imel preko »tsoč« juter« posesti in pet posavskih sel podanikov! A Higin? Čakalo ga je revno zagorsko, a vrhu tega še zadolženo posestvo. — No — Higin je bil vražje dete. Del si je v glavo, da mu Kristina mora postati žena — in pobegnil je z njo, se poročil pri prijatelju svečeniku in

v Avstriji, a poleg tega so Slovani tudi najbolj številni narod v vsej Evropi, ki napredujejo kulturno tako rapidno, da se jim čudi svet.

Govornik je slednjič pozivljaval volilee, naj stoji trdno v predstojećem volilnem boju, ker le na ta način dosežemo kaj. Življenje je boj; le kdor odločno vstraja v tem boju, ta zmaga. Zato pogumno v volilni boj pod geslom: »Ne vdajmo se!« in »Naprej za stava slave!« (Burno ploskanje in »Živio!«-klici.) (Zviršetek pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 17. marca 1903.

Nov program »Slovenske zveze«.

Brzjojavka korespondenčnega biró-a javlja: »Slovenska zveza« je v zadnji svoji seji vsprejela, z nekaterimi nebitstvenimi spremembami, načrt pravil, izdelani po poslanou dru. Šustersiču. Politični program je nastopil:

»Zveza smatra ciljem svojemu delovanju svoboden razvoj države in narodov na kršćansko demokratični poti. Zveza bo delovala za razširjenje političnih pravic državljanov na podlagi splošne volilne pravice, za utrjenje in nadaljnji razvoj deže ne in občinske avtonomije, kakor tudi za gospodarsko in socialno reformo na korist proizvajajočim stanovom in delavstvu. Posebno svojo nalogo vidi »Zveza« v prizadevanju in boju za enakopravnost slovenskih narodov v državi.

Tako se glase brzjojavna poročila. Mi seveda moramo čakati, da dobimo konkretna in zanesljiva poročila. Toliko pa si štejemo v dolžnost reči že danes, da se z nekaterimi točkami strinjamo brezpogojno: one točke pa, ki imajo nekako označiti naše politične aspiracije — izlasti pa razširjenje deželne avtonomije — bi morali, ako se take, kakor jih prinaša brzjojavno poročilo, pobijati z vso odločnostjo. Kajti razširjenje moči sedanjih mogetcev ne bi pomenjalo drugzega, nego dajati na nož sovražnikov štajarske, koroške, tržaške in istrske Slovane.

Sicer pa, čakajmo na daljnja poročila in potem bomo govorili dalje.

Biankini kakor govornik.

Dunajski list »Wiener Allg. Zeitung« uvršča državnega poslanca Jurija Biankinija med najboljše govornike dunajskega parlamenta. Priznava tudi in naglašuje tudi kakor kuriozum, da se v tem parlamentu najboljši govorniki oni, ki niso Nemci.

Dunajski list obžaljuje sicer, da takov izvrstne govornik, kakor je Biankini, posvečuje vse svoje umne darove le težnjam svojega naroda, ali ravno v tem je obseženo še posebno pripoznanje ne le hrvatskemu rodoljubu Biankiniju, ampak tudi njegovemu talentu. Njemu se čudijo Nemci ravno zato, ker tedaj, ko je postal poslanec, ni skoraj nič znal nemški, a se je vendar po svoji marljivosti in svojem talentu povzpeli med prve govornike, tako, da mu je malo vrstnikov med nemškimi parlamentarci.

Kje je Nemec, ki bi se tako priučil kakemu drugemu jeziku?! Oaj! Znajo le svoj jezik in še tega — po spridevalu v »Wiener Allg. Zeitung« — ne dobro! Potem pa nam kričijo, da smo mi inferijorno pleme in globoko nizko pod Nemci.

Italijansko posezanje v avstrijsko državo.

— Listi javljajo, da se je v Rimu zasnova agitacijski odbor, ki sklicuje v »Teatro nazionale« javen shod, na katerem hočejo manifestirati za osnutje italijanskega vseučilišča v — Trstu. Na shodu da bosta govorila pesnik Ponzachi in poslanec Pinchia.

Tu imamo torej zopet nov slučaj brezprimernih prepotence, s katero tuji ljudje posezajo v notranje stvari druge države. Da poročila zatrjajo, da so člani odbora Tržačani in Trentini, to (tudi če je resnično) ne menja čisto nič na stvari in ne ublažuje dejstva, da se hočejo tuji državljani umešavati v naše notranje stvari. Saj Trst je menda še na avstrijskem teritoriju in dokler je temu tako, ostaja vprašanje osnutja katerekoli univerze v Trstu notranje avstrijsko vprašanje, v katero se nimajo inozemci nič vtikati. Tega pa menda ne bo hotel nikdo trditi, da oni, ki pridejo na rečeno manifestacijo, ne bodo italijanski podaniki.

Če pa se motimo, če je res tako, da ima Italija res že pravico umešavati se v naše notranje stvari, če bodo tudi nadaljnji

dogodki izzivali v nas to prepričanje, potem pa naj se ne bo čudil nikdo, ako se utrdi v nas tudi še neko drugo prepričanje — to namreč, da isto pravico kakor Italija ima tudi vsaka druga država, ne izvzemai — Rusije. Če bodo naši odločilni krogi ostajali indiferentni nasproti italijanskim premisam, pa ne bodo smeli šteti nam v zlo naših — ruskih zaključkov!

Avstro-Ogrska in Rusija.

Petrograjsko »Novo Vreme« priporoča spopolnjenje sporazumljenja med Avstro-Ogrsko in Rusijo v formalno zvezo. Pravi namreč med drugim: »Jako bi bilo želeli, ako bi avstrijsko-ruski dogovor od leta 1898, ki je imel že v zadnjih petih letih dragocenih vsehov in se v sedanjem trenutku prikazuje kakor podlaga skupnim rešilnim korakom na balkanskem polotoku, postal v izhodišče za trajneje in tesneje odnošaje med obema sedanjima državama, ki imati toliko skupnih interesov v etnografskem, gospodarskem in političnem pogledu. Ob pravilnem razvoju dogodkov smatrati bi bilo v bodoče Rusijo in Avstrijo naravnima zaveznicama.«

Obisk srbskega kralja na Dunaju.

Že nedavno temu, ko je kraljeva dvojica srbska obiskala Milanov grob v Krušedolu, se je govorilo, da se je s tem obiskom ugodno rešilo vprašanje pripoznanja kraljice Drage od strani dunajskega dvora in je tako spolnjen tudi pogoj, ki so ga stavili v Beogradu za obisk kralja Aleksandra smega na Dunaju.

Vesti iz Budimpešte — kjer sedaj biva cesar — potrjajo resničnost teh glasov. Minoli petek je cesar Fran Josip vsprejel kabinetnega nsčelnika kralja srbskega, dra. Petronijevića, ki je došel z zaupno misijo, da se zahvali cesarju za vsprejem, prirejeni kralju v Krušedolu in da s tem spoji vprašanje, da-li bi bil obisk kraljev na dunajskem dvoru dobrodošel? Odgovor je bil ugoden, kajti dr. Petronijević je potem odšel na Dunaj, kjer se ima določiti vse nadalje potrebno za sestanek obeh monarhov. Z ozirom na dogodke na Balkanu ta obisk gotovo ne bo brez politične važnosti.

Chamberlain zopet na Angležkem.

V večerajšjo sejo angležke spodnje zbornice prišli so skoraj vsi poslanci. Ko je minister za kolonije, Chamberlain, prvič po povratku iz južne Afrike, stopil v dvorano, so ga toliko konservativni, kolikor liberalni poslanci vsprejeli z navdušenim ploskanjem.

Liberalni poslanec Ellis je ministru čestital na povratku. Ko se je minister dvignil, da odgovori na nekatera vprašanja, mu je večina zopet priredila ovacije, liberalna opozicija pa je bila o tem mirna. V svojem odgovoru na tozadevno interpelacijo prečital je minister brzjojavko natalskega guvernerja, kateri je naznanil, da so ustaši, ki so se nahajali v zaporih, pomiloščeni, ker jim je bila dovoljena amnistija.

Tržaške vesti.

Volilee III. okraja! Podpisani vas vabi na shod volilcev, kateri bo dae 22. t. m. ob 4. uri pop. v dvorani »Gospodarskega društva« na Frdeniču pri sv. Ivanu.

Določiti bo treba kandidata za naš okraj; zato glejte, da pridete vsi, a to le volilee!

Nevolilee nimajo vstopa na zborovanje.

Domsči volilni odbor.

Par kričočih izgledov.

V značenju, kako — previdno so gospoda na magistratu (previdno namreč — za se!) postopali o sestavljanju volilnih list, mogli bi naštetii celo vrsto, na stotine, izgledov iz reklamacij, ki jih je vložila naša stranka. Tu so vam izpuščeni v obče znani posestniki, ljudje, o katerih je notorično, da imajo volilno pravico. Izpuščeni so tudi taki, ki so volili vedno do sedaj, in glede katerih se ni prav čisto nič prigodilo, kar bi bilo moglo provzročiti izgubo volilne pravice. Izpuščene so osebe, ki imajo že po svojem poklicu volilno pravico, a ki še vrhu vsega delujejo in nastopajo v javnem življenju.

Naj podamo par kričočih izgledov!

Izpuščen je po vsej okolici znani in tudi na magistratu dobro znani posestnik v Bazovici, gospod Josip Urbančič. Izpuščen je gospod dr. Edvard Slavik, tudi med laškimi ljudstvom dobroznani odvetnik in kazenski branitelj in človek, ki v javnem življenju tržških Slovencev igra ugledno ulogo.

Čujte pa: kdo je še, ki po mnenju camorre nima volilne pravice v Trstu! Ta je gospod Viktor Kalister, milijonar, človek, ki plačuje v Trstu tisoče in tisoče na davkih in dkladah. Tudi ta ni vreden volilne pravice, tudi tega so izpustili.

Ali niso bili torej gospóda do skrajnosti — previdni za se?! Tako previdni, da njihova previdnost za se seže že do brezobraznosti nasproti drugim in do gazenja pravice in zakona!

Nekoliko resnice od prijateljske strani.

Kakor dolgo sega naš spomin nazaj v minolost, se spominjamo, da so bili nemški liberalci in naši oligarhi vedno tesni prijatelji in zavezniki. Nemškoliberalno časopisje je vsikdar fraterniziralo z italijanskim časopisjem v našem Primorju. Ni je bilo tako hude irredentarske kontrabande v naših krajih, da bi je ne pokrivali nemški listi. — Tudi vzrok temu zavezništvu je javna tajnost. Veže jih sovraštvo do Slovanov! Ti so na potienim in drugim. Porušenje Slovanov jim je skupni cilj. Ali kriva bi bila misel, da to zavezništvo, oziroma ta skupni cilj izhaja iz skupnosti interesov! O ne! Bolj neiskrene, bolj zavratne zveze je ne more biti, nego je ta! Tako ena kakor druga stranka sti sklenili ta pakt z zavratnimi nameni. — Nemci hočejo le izkoristiti Italijane v svoje namene, ker so jim Slovani na poti na teženju proti Adriji in dalje na Vztok, Italijani pa hočejo izkoristiti Nemce za svoje namene, da bi jim namreč ti poslednji pomagali iztrebiti Slovane, ki jim kvirajo italijanski značaj teh pokrajin in s tem izpodmikajo tla aspiracijam Italije do teh pokrajin!!

Z uro v roki se more terej pričakovati trenutka, ko se ti zavratni prijatelji — zavratni eden proti drugemu — stepejo med seboj. Na lovu na medveda so že prijatelji, ali ko pride čas delitve medvedove kože — potem pride — prelet. Tega je bilo pričakovati torej z matematično gotovostjo. Ali da pridejo že sedaj prve male praske, tega ne bi bili pričakovali.

Skoro osupnilo pa nas je, da je z drobnim ognjem iz malih pušk začela to prasko ravno »Grazer Tagespost«. Citatelji se morda spominjajo na to ime. Saj je ta list slovit po piramidalnii bedastoči, s katero so se često odlikovali njegovi tržaški dopisi. Včasih je bilo res fenomenalno in kar zastajala nam je sap, ko smo gledali, koliko nezmyselnosti in lažljivosti je konsumiral tržaški dopisnik rečenega graškega lista: v imenu italijansko-nemškega zavezništva, z jedino željo, da bi potajeval grehe in nespodobnosti laških zaveznikov.

Je-li torej kaj čudnega, da nas je osupnilo, ko smo moreli čitati sedaj, kako isti graški list naenkrat nastopa kakor — obtoževatelj svojih zaveznikov, kako jim očitaa razne grehe, kako kar naenkrat govori na njihovo adresoo nekoliko resnice!

Pa da bi nas to ne osupnilo! Kaj se je zgodilo, kaj se nameruje? Ti vprašnji se urivati že po naravi stvari! Ali mi ne vemo pojasniti, zato se moramo za sedaj omejiti na to, da konstatiramo dejstvo, da je nemški zaveznik nastopil proti lastnemu laškemu zavezniku kakor zatoževatelj. Jutri podamo vsebino te nemške obtožnice na laško adresoo.

Vse možno skuša letos camorra, da bi vsem onim volilnim upravičencem, o katerih nima absolutne gotovosti, da bodo zanj glasovali, zagradila pot do volišča. Ne le, da so o sestavljanju volilnih list imeli ta cilj pred očmi; ampak letos so popolnoma odrekli pokorščino tudi vsem tistim določilom štatuta, ki nalagajo magistratu, kaj ima vse ukreniti, da razglasi, ki se tičejo volitev, izlasti pa reklamacij, zadobe čim večjo publiciteto. Predpis nalaga n. pr. magistratu, da take razglase razpošlje vsem hišnim posestnikom, a tem posledajim je v dolžnost, da jih razobesijo na takem mestu hiše, da jih morejo čitati vsi stanovniki hiše, da so torej vsi prebivalci opozorjeni na izloženje volilnih list in na rok določen za reklamacije.

To se letos ni zgodilo, v kolikor suo obveščeni mi. A povpraševali smo o tem na mnogih mestih mesta in okolice.

Veliki koncert v Zagrebu za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro.

Minolo soboto vrátil se je v prostorih »Sokola« v Zagrebu sijajen koncert na korist družbi sv. Cirila in Metodija za Istro. Vsi prostori so bili tako natlačeni, da se ni bilo mogoče niti ganiti. Koncert je izpal izvrstno. Gospa

Strozzi je govorila krasni prolog, katerega je spisal Car Emin. Ta prolog je pravo ogledalo rodoljubnega srca.

To je pesem istrskega trpina in gospa Strozzi je pesnikova čutstvovanja sijajno interpretirala in ko je iz njenih ustnic zadrhtel klic »Smilujte se«, so se mnogim udeležencem orosile oči. Na koncu je občinstvo burno in navdušeno odobravalno in je gospo Strozzi večkrat pozvalo na oder. Na to je dospela iz Opatije brzjojavka, v katerem se je vodstvo družbe zahvaljevalo odboru in občinstvu. Brzjojavko je prečital družbini predsednik, državni poslanec Spinčič, ki je bil pozdravljen frenetičnim ploskanjem in urnebesnim vsklikanjem. Ovacije so ponehale še le tedaj, ko je občinstvo zapazilo, da hoče Spinčič govoriti. Spinčič je na to spregovoril sledeče besede:

»Povsod, kjer živi hrvatski narod, mu je življenje težko, po vseh deželah, kjer živi hrvatski narod, vojevati mora težko borbo, ali, kolikor so mi poznani odnošaji, najtežja in najobupnejša je borba nas, istrskih Hrvatov. Mi sami moramo osvajati, osvajati to, kar je naše. Kadar se kaj osvaja, zgoditi se more to na dva načina: ali da se naenkrat osvoji, ali pa da se osvaja polegoma. Orodje nam je narodna gospodarska organizacija in naša »Družba«. Nekega dne sem v dunajskem parlamentu povdarjal, da na 50.000 otrok, je 17.000 hrvatskih, ki so brez šole. To je povod »Družbe«. Že ko so družbo osnovali, vedeli so istrski Hrvati, da jo sami ne bodo mogli vzdrževati. Rečunali so na pomoč bratov in bratje pomagajo. Prinosi prirejajo iz vseh dežel, kjer živijo Hrvati, prirejajo se sijajne narodne zabave na korist »Družbi«. Priredili so tako zabavo pred kratkim reški Hrvacije, a danes mi je prilika biti na zabavi, katero prireja naš Zagreb.

Rad sem se odzval pozivu prededništva družbe, da prisostvujem današnjemu slavju. V imenu družbe in Istre dospel sem, da se zahvalim. Hvala in slava presvetlemu gosp. Ivanu vit. Trnskemu! Hvala mestnemu odboru in mladini hrvatskega vseučilišča! Hvala in slava umetnicam našim, gospem Strozzi in Freudenberg ter gospici Kornitzer! Hvala zagrebškemu meščanstvu; hvala vsem Vam. Polno srce ne more izreči, kar čuti; sprejmite tako hvalo, kakoršna drhti v vsaki besedi Carovega prologa. Zahvaljuje se Vam narod hrvatske Istre, zahvaljuje se Vam istrska deca. Plača naj Vam Bog in Vaša zavest, da ste storili nekaj za narod in tužno domovino svojo. (Burni in navdušeni »Živio!«-klici. Dolgotrajno ploskanje.)

Koncert je na to nadaljeval in so vse točke bile vsprejete z navdušenim odobravanjem.

Hrvatski listi povdarjajo z veseljem, da so se tega koncerta udeležili vsi sloji in sicer tudi taki, katerih ni sicer videti na sličnih narodnih slavnostih. Istotako prihajajo ob tej priliki iz vseh slojev znatni doneski za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro.

Nadejamo se, da se tudi vsi naši tržaški rodoljubi zavzamejo za to, da se uresniči ideja o prireditvi velikega koncerta v našem mestu na korist družbi sv. Cirila in Metodija in da tudi ta koncert najsijajneje vspe.

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu priredi v nedeljo dne 19. aprila t. l. svojo veselico v »Narodnem domu« v Barkovljah. Program priobčmo prvočasno.

Iz-pred naših sodišč. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem bila je 31-letna Ivana Basel obsojena večeraj na 5 dnevni zapor, ker je svojega 3 in pol-letnega otroka pustila samega brez nadzorstva v kuhinji, kjer se je isti tako opekkel, da je potem vsled opeklin umrl.

Naroden kolek. Četi so jako iznajdljivi glede načinov, kako dobivati denser za narodne nsмене. Zdaj so začeli uvajati narodne kolke in si obetajo od njih največjih dohodkov. Društvo za zgradbo narodnega gledališča v Brnu je prvo izdalo te kolke po dve stotinki. Kupujejo jih narodna društva in jih pilepljajo na vse vstopnicek svojim priredbam. Kdor gre v gledališče, na ples, na maskarado, na dirkališče, v koncert, izkratka: kamorkoli, kjer treba vzeti vstopnico, plača vstopnino in še dve stotinki za narodni kolek. To je najpriprostejši način pobiranja prispevkov za narodne namene. Morda bi ne bilo napačno, če bi se na ta način (tudi pri nas poskusilo s temi kolki za vsžne in narodne namene.

Tat sukenj. Zadnji čas so se jako pogostoma dogajale tatvine sukenj po javnih lokalih našega mesta in sicer večinoma po kavarnah. Taka tatvina dogodila se je v soboto tudi v kavarni »Seccession« na Acquedotto. Zasedlovanju tega tatu bil je na čelu oficijal Tie, kateri je kmalu začel sumiti na nekega elegantnega Grka, ki se je že več časa nahačal v našem mestu; in res ga je v nedeljo zjutraj zasačil, ko je hotel zastaviti sukenjo, ki jo je dan poprej ukradel v kavarni »Seccession«. Tat je izjavil, da se imenuje Nikolaj Euritopes.

Samomor v Barkovljah. Identiteta onega samomorilca, ki se je v nedeljo zvečer ustrelil v javnem vrtu pred barkovljskim »Narodnim domom«, še sedaj ni konstatirana. Po par listkih, katere so dobili pri njem, sodi se, da je Nemeč. Dobili so tudi neko kuverto z naslovom: »Wenzel Presse, Paul Wenzel, Dresden A. marcal str. 37. a. c., na njegovih spodnjih hlačah pa sti ušivani začetnici W. P.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 18. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled »srednje tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici S. Sebastiano 2, hišna oprava; v Škedenju 172, hišna oprava; v ulici Amalia 3, kočije voz in razno; v ulici Cassa di Risparmio 7, hišna oprava; v ulici Giulia 45, opre na v zalogi, železna blagajna in razno; v ulici Farneto 10, hišna oprava; v Vrdeci 832, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 8.1, ob 2. uri popoldne 15.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1. — Danes plima ob 7. predp. in ob 11.32 pop.; oseka ob 6.13 predpoludne in ob 5.53 popoldne.

Kakor je splošno znano, dajajo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske

× **Pevsko društvo »Lovor«** v Opatiji priredi dne 19. t. m. koncert v prostorih društva »Zora« v Opatiji. Začetek ob 8. uri in pol zvečer.

× **Zgorela.** Petinpetdesetletna kmetica Lucija Buhač iz Kukuljana je šla te dni v žumo nabirat listja. Ko je nabrala dovolj in je hotela ostalo zažgati, jej je po nesreči plamen prijel obleko. Zastonj je klicala na pomoč. Zgrudila se je na tla v nezavesti, in ko so došli ljudje, so jo že naši mrtvo. O dogodku je bila obveščena oblast na Voloskem.

× **Sinovi 2000-letne kulture!** Večina istrskega deželnega odbora, sestojeca iz sinov 2000-letne latinske kulture, ne more v svoji veliki »liberalnosti« opustiti nobene prilike, da ne bi nastopala proti sklepu deželnega šolskega sveta, ako ti sklepi zadevajo ustanovitev kake hrvaške ali slovenske šole!

Deželni šolski svet je določil, da se imati v Šušnjevi in Novakih odpreti enorazredni hrvaški šoli.

Deželni odbor istrski, kakor pravi — pravice ljub rekurira proti sklepu deželnega šolskega sveta, da si stojita Šušnjevi in Novaki na čisto hrvaških tleh in so prebivalci obih teh krajev sami prosili za hrvaško šolo!

»Pecolov« poročevalec iz Poreča pravi, da se z ustanovitvijo hrvaške šole v Šušnjevi hoče zadati smrti udarce tamošnjim — Rumunom!!

Mi smo že opetovano dokazali, kski Rumuni so to v Šušnjevi in bližnjih krajih in da se sami ob vsaki priliki — in tudi pred oblastvenimi komisijami priznavajo za Hrvače. Zato ročemo danes zopet polmizirati o tej laški skrbi za naše Čiče! Saj govori o tej ljubezni naših Italijanov do onih prebivalcev že dejstvo samo, da smo vedno slišali iz njihovih lahonskih ust le: »Porec d' un Čičo!! — in drugih takih lepih — komplimentov!!

Vesti iz Kranjske.

* **Razmere, kakoršnih ni pod solncem,** so zavladale — kakor piše »Učiteljski Tovariš« — na Kranjskem zaradi pomanjkanja učiteljstva, ali pravzaprav zaradi berških, uprav dajarskih učiteljskih plač. Nsm, pravi, ki nam je blaginja našega šolstva in učiteljstva v resnici pri sre, se jezijo lasje,

ko čujemo, kako se prostituira naše šolstvo in kako tisti, ki so poklicani, da nas otmo bede, da ne bodo vse naše moči ubite in izpite v težkem boju za obstanek, drže roke navskriž in mirno gledajo, kako naše učiteljstvo izumira. — Če vam povemo, da je v nekem okraju na Kranjskem šola — enorazredna — kjer poučuje krojač, šola, kjer poučuje propal dijak (menda drugošolec), šola, kjer poučuje ljudskošolska učenka, potem se primite z nami vred za glavo, glasno protestirajte proti takim naravnost turškim razmeram! Človek, ki se resno trudi, da vestno izpolnjuje svoje stanovske dolžnosti, mora ob takih razmerah izgubiti vse veselje do svojega poklica in delovanja, ko vidi, kako se — skoro bi dejali — namenoma ubija neš ugled in nimenoma zmanjšuje vrednost uspehov našega delovanja. Ako se naši poslanci sedaj ne ganejo, niso vredni, da so zastopniki koristi slovenskega ljudstva! Učiteljstvo ne vzmore več takih razmer, razburjeno je že do skrajnosti!

* **Napredek.** Minli teden je dobila Ljubljana novo napravo. Na različnih krajih so se nastanili anažileci čevljev. To je prav koristna naprava, ki se gotovo obnese.

* **Učiteljski shod v Ljubljani.** — V Ljubljani se bo vršil dne 8. aprila učiteljski shod.

* **Koncert gospe Gorlenko-Dolina v Ljubljani** je donesl 1098 K 55 st. čistega dohodka. Od tega zneska je namenila prirediteljica, kakor se čuje, 200 K »Glasbeni Matiči«, 200 K pa za mestne uboge.

Vesti iz Štajerske.

— **Ropar Weidinger pred sodiščem.** Znani ropar in morilec, Mihael Weidinger — nemškega rodu —, ki je dne 25. januarja letos v Slovenskih goricah umoril Rozalijo Hvalič ter hišo oropal, je bil v soboto pred mariborskimi porotniki. Priznal je vse ter se celo nekako ponašal s svojimi zločini. Povedal je, da je beračil iz Radgone v Gradec v nadi, da ga primejo in preskrbe za par tednov pri kakem sodišču. Ker pa se mu to ni posrežilo, vrnil se je v Slovenske gorice, kjer je ves teden na parni Hvaličeve hiše ležal in čakal, da bdi Rozalija zapusti stanovanje, na kar bi mu bilo lahko bolnega njenega očeta oropati. Ko mu je bilo čakanja preveč, je šel dne 25. januarja zjutraj v kččo s trdnim sklepom, da Rozalijo Hvalič zadavi. Natanko opisuje, kako jo je zgrabil za vrat, da ni mogla dati niti glasu od sebe, jo vrgel na tla ter jej zadržal vrv okoli vratu. Porotniki so vsa vprašanja potrdili, na kar je bil Weidinger obsojen v smrt na vislicah.

— **Mesto Celje glavni dedič.** V Loki pri Zidanem mostu je umrla gospa Marija Waller, ki je zapustila mestu Celju 60 000 kron.

— **Na II. izrednem občnem zborovanju »Akad. družnice sv. Cirila in Metodija v Gradcu«** se je izvolil sledeči odbor: 1. cand. iur. Ferdo Lašič, predsednik; 2. cand. phil. Janko Masten, tajnik; 3. cand. iur. Štufan Rajh, blagajnik; 4. cand. iur. Klemen Vobič, odb. nam.

Vesti iz Koroške.

+ **Onega Mašeka,** kapelena v Pulstu, o katerem smo bili svoj čas sporočili, da je hotel zastopiti svojega lastnega župnika Strnada, prilivši mu v mašno vino strupa, zbok česar se je župnik pred oltarjem zgrudil v nezavesti — Mašeka so porotniki v Celoveu spoznali krivim poskušnega zavratnega umora in tatvine, a sodišče mu je prisodilo 15 let ječe. Sedaj pa poročajo, da je Mašek že nastopil kazen, ker se je pritožil radi mere kazni.

Razne vesti.

Italijanska kraljica Jelena. Na kraljevskih dvorih v Rimu kroži vest, da je kraljica Jelena zopet v »drugem« stanju. »Veseli dogodek« se pričakuje v mesecu juliju.

Demonstracija v madjarskem gledališču. V soboto so predstavljali v gledališču v Pešti neko igro z naslovom »Gott erhalte«. (Bog ohrani — početek cesarske pesni.) V vsej igri se skuša bujskati proti avstrijski cesarski pesni. Na predstavo so prišli tudi neki poslanci Košutove stranke. Demonstriralo se je v samem gledališču in so kričali: »Pfuj! Gott erhalte!

Demonstracija se je prenesla tudi na ulico, ali demonstrantje so bili razgnani. Ta igra se bo predstavljala vsaki dan v tem tednu. Dunajski časniki so zaradi tega naravnost besni. (Raje naj bi izpraševali svojo vest, koliko so ravno oni v svojem sovražtvju do Slovencev zakrivili, da je med Madjari prišlo tako daleč.)

V Mostaru je umrl glavlar mnogoštevilne rodbine Andrija Smoljan v visoki starosti 104 let. Pokojni se je rodil leta 1799. Isti ostavlja devetdeset potomcev, ki so vsi hrvaški redoljubi.

Trgovec z biseri na Dunaju Adolf Tauber je zginol, potem, ko je izvalil in poneveril biserov v skupni vrednosti 200.000 frankov ter ponaredil podpise raznih tvrdk. Tauber ni bil samostojen trgovec, ampak je kupčeval za druge dunajske, frankobrodске in antverpenske tvrdke. Polcija sodi, da se Tauber skriva kje na Dunaju.

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije za ogrevalne sebe. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje nepreklicno dne 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplačajo od dotičnih zalagateljov s 10% odbitkom v gotovini.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani imela je dne 12. marca 1903 svoj tretji letni občni zbor. Iz letnega poročila razvidimo sledeče bilančne številke: Aktiva: stanje blagajne K 125.124.93, listine menic K 2.695.826.95, devize, valute in novei K 29.685.72, predojmi na vrednostne papirje K 227.736.24, vrednostni papirji K 796.872.92, dolžniki K 963.302.56, inventar K 17.697.44. Pasiva: delniška glavnica 1.000.000, vloge na knjižice in tekoči račun K 2.893.158.85, upniki K 743.235.23, transktivne obresti K 40.102.45, nevzdigjena dividenda K 408; rezervni sklad K 65.849.03, pokojninski sklad K 2100.—, čisti dobiček K 111.393.20.

Ker je občni zbor sprejel soglasno predlogo upravnega sveta pride 6% dividenda (K 24.— na delnico), začeti od 13. marca t. l. k izplačilu.

K rezervnemu skladu pridrlilo se je K 34.150.97, isti znaša toraj po dvoletnem obstanu banke K 100.000; pokojninski sklad zadržil se je s K 3000 in ostanek K 7318.06 se je prenesel na novi račun.

Ljubljanska kreditna banka ima v Spljetu svojo podružnico, ki na tamšnjem trgu dobro vsepa.

Brzobjavna poročila

Državni zbor.

DUNAJ 17. (B.) — Zbornica poslancev. — Zbornica je pričela prvo čitanje nagodbe z Ogrsko. Posl. P r a š e k je izjavil, da so češki agrarci priprajljivo za samostojno carinsko tarifo. Če se vzle temu ne protivijo razpravi o nagodbi, delajo to le v nadi, da vlada pomiri vse narode v tej polovici države in da bo jačila moč te polovice nasproti Ogrski. Ogrska ima dobiček toliko od nagodbe, kolikor od carinskega tarfa. Treba storiti vse, da se bo domača agrarna produkcija ščitila z visokim carinskim tarfom nasproti konkurenci srednjeevropskih in prekomorskih držav. Govornik se je izjavil za povišanje poljedelskih carin vsej na višino nemških carinskih postavk.

Začel je govoriti posl. B a e r n e i t h e r.

Vseučilišče v Madridu.

MADRID 16. (B.) Predavanja in obiskovanje vseučilišča se je zopet začelo, ker je ustrezno zahtevam dijakov, da se jim privole prejšnje pravice.

Nemiri na Portugalskem.

MADRID 16. (B.) Kakor javlja iz Lizbone, se javno mnenje tamkaj močno zmanjka za dogodke v Coimbra. V zbornici je pričakovati hudih debat in napadov na vlado. Vseučilišče v Coimbrau so zaprli. Industrijalna združenja so brzobjavni potom energično protestirala pri kralju proti vedenju vlade. »Liberal« dozrneje iz Lizbone, da je portugalska vlada pretrgala brzobjavne zveze med Coimbra in inozemstvom in domačimi kraji. Vendar se je doznalo, da dogodki v Coimbra pomenijo pravo revolucijo proti davčnim inspektorjem, ki so morali bežati iz mesta, ker so jim grozili s smrtjo. Mej nemiri, ki so trajali 4 dni, je bilo ubitih 8 oseb in mnogo ranjenih; mej slednjimi je bilo tudi več vojakov.

Dogodki v južni Afriki.

LONDON 17. (B.) »Morning Post« javlja iz Pretorije včeršnjega dne: V soboto po noči je redarstvo preiskalo gostilne in kavarne. Iskalo je osebe, ki nimajo potrebne dovoljenja za bivanje v kolonijah. Od 100 oseb, ki so jih prijeli, je večina njih zadovoljila oblasti. 27 oseb ruske, francozke, nemške in italijan-ke narodnosti je dobilo ukaz, da morajo v 24 urah zapustiti Transvaal.

Dogodki v Macedoniji.

CARIGRAD 16. (D.) Ker je porta, kakor se zii, pozabila na pomiloščenje v Malo Azijo prognanih radi političkih dogodkov obsojenih Bolgarov, a je bila opozorjena na to, je obljubila, da izda potrebne ukaze.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcij lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Potrjim srecem naznanja podpisana, da je nje prisrčno ljubljena hčerka in sestrica

Olga

danes predpoludne ob 10. uri izdihnila svojo dušo v nežni mladosti 5 let in pol in po daljši mučni boleznini.

Pogreb nepozabnega nam deteta bo v četrtek ob 9. uri predpoludne iz hiše žalosti, ulica Fontana št. 4.

V TRSTU, 17. marca 1903.

Rodbina Ernesta Pegana.

Zahvala.

Podpisana družina se zahvaljuje iz dna srca vsem onim blagim dušam, ki so jej med boleznijo in povodom smrti nje preljubljene žene in matere

Marije Rapotec

izražali svoje sočutje, oziroma spremili drago pokojnico k večnemu počitku.

Posebno pa se zahvaljuje pevskemu društvu »Kolo«, ki je pelo žalostinko in Marijini družbi, ki se je v obilnem številu udeležila pogreba; in sploh vsem, ki so jej kakorkoli izražali svoje sočutje.

Bog plati!

Družina Rapotec.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tvarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, me-
dernal sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištven brezplačno
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

PODIJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 | Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I. II. III. IV. razreda; prevzi mlincev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso št. 9. TRST.

Rokovice glač, pive vrste za gospe, 2 gumba po . . . . . gl 1
3 gumbi po . . . . . gl 1.20

Rokovice iz švedske nitke k že za pravi, 3 gumb po . . . . . gl 1.20

Rokovice ravno take, za deklice, 2 gumba po . . . . . gl —80

Rokovice z pumorejene kože, 3 gumbi po . . . . . gl —50

Rokovice glač za gospe de (angliške vrste) po . . . . . gl 1.30 do 1.40

Rokovice pristne angleške po . . . . . gl 1.80

Rokovice za ča-tnike gl 1.10, počča-tnike 80 novč.

Izbor kravat najnovejše mode

„Ciprija Parizien“ prah za gospe tvrdke Kiehlhauser v Gadcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.

NB Rokovice se pošiljajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Na milijone dam

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe tako aristokratsko finost in obliko z rabo „Feolina“. „Feolin“ je angleško milo sestavljeno iz 42 žlahtnih in svežih čiščil. Jamčimo, da se s porabo „Feolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rudečice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešuni in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešuni in boleznim v glavi. „Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ak bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poštnina za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzeteje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38. I. nadstr.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno pri Ett. Zernitz ul. Stadton 2, Jos. Zigon ul. Caserma 8, Agenzia Zullin, Corso 21, Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ivan Cili, ul. S. Sebast., Mat. Maichin in A. Peruta ul. Geppa 14 II.

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pri ljubljene domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavitkih z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva Lekarne pri zlatem levu v Pragi
I. Elizabetino ulice 5.

J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice

pristne le z rudečim napisom »J. Pserhofer« na pokrovcu vsake škatljice.

Z mnogo let razširjene, so te kroglice staro priznane, lahko odvajajoče in od mnogih zdravnikov občinstvu priporočeno zdravilo. Te kroglice delujejo tako milo, da se ne občuti nikakih slabostij ter jih zamerejo brez skrbi vsi vati tudi otroci.

J. Pserhoferjeve odvajajoče kapljice, koji imenuje navadno občinstvo »Pserhoferjeve pikele«, se izdelujejo že nad 100 let edino in pristne v

J. PSERHOFERJEVI lekarni

na Dunaju, I. Singerstrasse 15.

Zavitek s 6 škatljicami stane K 2.10.

Manje od enega zavitka se ne more poslati.

Ako se denar predplače, se pošlje poština prost:

1 zavitek	K 2.60	4 zavitki	K 8.90
2 zavitka	4.70	5 zavitkov	10.50
3 zavitki	6.80	10	18.50

Posebno priporočljiva zdravila:

J. Pserhoferjev balzam proti ozeblinam, 2 lončka st. neta franko, ako se predplača . . . . . K 2.15

J. Pserhoferjeva grenka želodčna tinktura, krepiljočega učinka za želodec, franko 12 stekleniče ako se predplača . . . . . K 5.—

J. Pserhoferjev balzam zoper rane, 12 stekleniče franko, ako se predplača . . . . . K 3.40

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2 II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

TRGANJE KAŠELJ

v rokah in nogah preneha vsakomu v treh dneh ako se posluži antirheuminega mazila. Cena steklenice s točnim navodilom in s poštnino, ako se denar naprej pošlje, gl. 1.20.

Želodčne bolezni, težka prebavljanja pri pormanjkanju teka, koncnanju in bruhanju grče in prenapeti želodec. zasliženje, naval krvi v glavi, črevesne bolezni zdravi . . . . .

preneha ako se uporabi steklenico trpotčevega soka in francoskega čaja. Cena s poštnino ako se denar naprej pošlje gl. 1.40. Pri zastaralih bolečinah treba nadaljne trške.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“

On čisti kri ter je najbolje zdravilo za notranje in vnanje bolezni.

Cena omotu 12 steklenič 2 gl. 50 novč., 24 steklenič 4 gl. 50 novč., s poštnino, ako se denar naprej pošlje lekarni

„SALVATOR“

v Varazdinu

(Hrvatsko)

EPICARIN LILJANVA POMADA

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurov in neštivilno nabožnih različno fino vezan h knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem karionu, priporočljivih posebnost za vlačne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (picami) najfinejša za zastave, pegrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnic. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

MUZIKALIJE-

Katalogi za Klavir Harmonium Gosli Cello Citre Komorno godbo Orkester Kitaro Pesmi Humoristiko Zbore Duette, Tercete

Dela za učenje

it l. razpošilja **brezplačno** in franko

OTTO MAASS

Zaloga Muzikalij DUNAJ VI/2, Mariahilferstrasse 91

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura obstoječa iz

14 krasnih dragocenih predmetov in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tudi posrebr.) z lepo razr. zlijanim pokrovom točno, urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
- 1 krasna goldin ali niklasta okropna verižica s privesom. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v etvižu.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih predmetov z uro Anker-Remont. vred pošilja le za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.

Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo. Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)

Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospe, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se zvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih **NOVO**

Ciril-Methodijevo cikorijo.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000.000**

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.